

Bokanmälningar

World Development Report

Ett av de flitigast utnyttjade verken i min bokhylla är Världsbankens *World Development Report*. Detta opus publiceras varje höst sedan 1978 av Oxford University Press, men beställs nog smidigast direkt från bankens europakontor i Paris. Priset är subventionerat och överkomligt.

Som framgår av namnet handlar rapporten om världens ekonomiska utvecklingsproblem. U-länderna ägnas särskilt stort utrymme, vilket inte förvånar eftersom det är i tredje världen som huvuddelen av Världsbankens arbete bedrivs.

Rapportens textdel brukar inledas med en bred översikt av världens ekonomiska situation. Uppläggningsen på denna översikt varierar. Ibland tar man ett långsiktigt grepp och analyserar trender över flera decennier. I andra fall fokuseras intresset på de konjunkturella problem och på den politik som måste till för att bryta oönskade tendenser. De *internationella* ekonomiska relationerna får alltid störst utrymme i detta avsnitt, med utrikeshandeln och kapitalströmmarna som dominerande inslag.

Därefter följer analyser av mera specifika centrala problem i den ekonomiska utvecklingen. Rubrikerna från de senaste årgångarna belyser vad det brukar handla om:

(a) Anpassning till de höga energipriserna;

- (b) Jordbrukspolitik och utveckling i u-länderna;
(c) Alternativa industrialiseringsstrategier;
(d) Tillväxt och inkomstfördelning i nic-länderna;
(e) Den snabba urbaniseringens ekonomiska och sociala konsekvenser

Majoriteten av analyserna vänder sin udd mot regleringar, och slutsatserna utmynnar ofta i rekommendationer om större frihet för marknadskrafterna. Rapporten från 1982 avslöjar hur den fiskala exploateringen av tredje världens jordbrukare snedvrider u-länders produktionsstruktur. I många fall får bönderna bara hälften av världsmarknadspriset för sina leveranser. Detta strider klart mot de sociala utvecklingsmålen, eftersom majoriteten av de fattiga finns i jordbrukssektorn. Exploateringen sker dock inte ostraffat. Med de inskränkta incitamenten sjunker produktionen och allt flera u-länder övergår till att bli nettoimportörer, trots att deras starkaste komparativa fördelar ligger inom jordbrukssektorn.

1983 års upplaga innehåller en fascinerande analys av sambandet mellan graden av snedvridna priser och ekonomisk utvecklingstakt. Med sofistikerade statistiska metoder lyckas författarna visa en klar relation mellan dessa två variabler i de trettio länder som granskas: ju större politiska ingrepp i pris-

bildningen desto lägre blir tillväxten i BNP.

Det jag funnit mest användbart i *World Development Report* är ändå den fylliga statistiska bilagan. År från år presenteras där i enhetlig form ett utdrag ur Världsbankens jättelika databank, som speglar tillståndet och förändringen i inte mindre än 125 av världens länder. De 25 tabellerna belyser såväl ekonomiska som demografiska och sociala förhållanden. För de flesta variablerna finns också genomsnittet eller aggregaten för de länderkategorier som inom Världsbanken ersatt den tidigare indelningen i första, andra och tredje världen, nämligen:

low income economies;
middle income oil exporters; respektive importers;
high income oil exporters;
industrial market economies; och
non-market industrial economies.

Ingen annanstans har jag funnit så instruktiva och lättarbetade siffror över världsekonomin. Många av uppgifterna är nog inte mycket mer än gissningar, men Världsbankens auktoritet ger även dem en officiell och tillförlitlig prägel.

Docent *Marian Radetzki*
Institutet för Internationell Ekonomi